



Елин Пелин

Петачето ми дай

Едно време имало двама приятели – Райко и Брайко. Те често обичали да се лъжат и надхитряват. Затова не си вярвали един на друг. Веднъж Райко задлъжнял на Брайко едно петаче и не искал да му го даде. Тръгнал Брайко след длъжника да си иска петачето. Стигне го, срещне го:

- Петачето ми дай!
- Няма да ти го дам!
- Бе, петачето ми дай!
- Бе, няма да ти го дам...

Веднъж Брайко отишъл в дома на Райко пак да си иска петачето. Почукал, потропал на вратата, никой се не обажда.

– Ей, чуваш ли, петачето ми дай!

– Слушай, жено, кажи му, че съм умрял, та дано се махне – казал Райко на жена си и се проснал колчав си е, престорил се на умрял. Жена му почнала да го оплаква.

– Какво петаче търсиш бе, Брайко, мъжът ми умря! – занареждала тя и отворила вратата.

– Е, бог да го прости – казал Брайко, като видял приятеля си прострян на земята. – То се видя, че ми отиде петачето. Ама ние бяхме добри приятели и аз няма да си отида, докато го не погребем. – Заловил се Брайко веднага на работа. Нарязал дъски, сковал сандък.

Положили мъртвеца вътре, повикали съседите, плакали, нареждали, опели го и го занесли на гробищата.

А Райко лежал и се преструвал като лисица.

Гробът не бил готов, па било вече и късно, та оставили мъртвеца да пренощува в малката черквица на гробищата.

Разотишли се хората, а Брайко казал: „Аз няма да оставя приятеля си“ – и хитро се скрил на тавана и си мислил:

– Райко ще стане, аз ще го хвана за яката и докато ми не даде петачето, няма да го пусна.

Стъмнило се хубавичко, а приятелите – един на тавана, друг в ковчега – мълчат.

Посред нощ вратата на черквата се отворила, а вътре влезли няколко страшни разбойници, оцапани с кърви. Те изсипали на пода един куп крадени пари и други неща и почнали да си ги делят. Делили що делили, разделили всичко, само една сабя останала и нея не могли да си разделят. Скарали се за нея: всеки искал да я вземе.

– Тая сабя нека бъде на тоя, който отсече с нея на един път главата на тоя мъртвец – казал войводата. – Ако пък не я отсече, аз ще отсека

неговата.

Взел я най-силният от разбойниците и я издигнал над главата на мъртвеца, който в това време от страх щял наистина да умре.

Брайко видял от тавана, че работата отива на зле, и извикал с всичка сила:

– Ставайте, умрели, да издушим живите!

Райко се надигнал бързо из сандъка и скокнал на краката си.

Разбойниците се уплашили и побягнали, като оставили всичкото си богатство. Тогава слезнал и Брайко от тавана и седнали да делят с Райко парите на разбойниците.

Делили, делили и като разделили всичко, Брайко пак запял старата си песен:

– Петачето ми дай!

– Няма да ти го дам...

Разбойниците бягали, бягали и се спрели чак в гората. Оттам те пратили най-сърцатия си другар да види какво е станало и много ли мъртъвци са скокнали.

Сърцатият разбойник дошъл полека до черквата, надигнал се на пръсти и погледнал през прозореца. В това време двамата приятели се карали за петачето.

Райко, като видял, че се подава главата на разбойника, дръпнал му шапката, хвърлил я на пода и извикал на Брайко:

– На ти петачето!

Разбойникът се уплашил и духнал да бяга.

– Е, какво видя? – попитали го другарите му, като стигнал при тях.

– Аа, много, много бяха оживелите – казал сърцатият разбойник. – Толкова пари им оставихме и всекиму се по петаче паднало, а за едного не достигнали, та ми взеха и шапката!...

КРАЙ

© Елин Пелин

Издание: Елин Пелин. Приказки, Съчинения в шест тома, Том 5

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/10995>]